

Редакцијски пречишћен текст

На основу члана 56. став 1. Закона о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС”, број 41/18),

Вршилац дужности директора Дирекције за железнице доноси

ПРАВИЛНИК

о условима које морају испуњавати радионице за одржавање железничких возила

"Службени гласник РС", бр. 38 од 16. априла 2021, 39 од 12. маја 2023.

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови које морају испуњавати радионице за одржавање железничких возила.

Општи услови за радионице за одржавање железничких возила

Члан 2.

Општи услови које морају испуњавати радионице за одржавање железничких возила, у зависности од типа возила, обима и врсте радова на одржавању, су:

- 1) да су регистровани привредни субјекти или се организационо налазе у саставу привредног субјекта који је регистрован у Агенцији за привредне регистре и имају полису осигурања код осигуравајућег друштва;
- 2) да имају акт о организацији послова;
- 3) да имају систем управљања документима;
- 4) да имају систем за праћење утицаја одржавања на безбедност и поузданост железничких возила у саобраћају;
- 5) да имају систем набавке резервних делова, материјала и пружања услуга одржавања;
- 6) да имају запослене са одговарајућом стручном спремом;
- 7) да имају потребну инфраструктуру и техничку опремљеност;
- 8) да имају потребну техничку документацију и прописане технолошке поступке за одржавање железничких возила;
- 9) да располажу одговарајућом мерном, испитном и контролном опремом;

10) да имају способност обављања послова одржавања према типу возила за обим и врсту радова за које се тражи сертификат.

Осигурање

Члан 3.

Радионица за одржавање железничких возила је осигурана код осигуравајућег друштва или се организационо налази у саставу привредног субјекта који је осигуран код осигуравајућег друштва за цело раздобље важења сертификата од одговорности за штету коју би обављањем делатности на одржавању железничких возила и делова железничких возила могла проузроковати наручиоцу услуге.

Акт о организацији послова

Члан 4.

Радионица за одржавање железничких возила поседује интерни акт којим је одређена унутрашња организација и шема, и којим су описане главне пословне активности и систематизација радних места са описима послова и радних задатака.

Организациона шема треба да буде у складу са инфраструктурним и техничким могућностима радионице за одржавање железничких возила, типом возила која се одржавају, врстом и сложености послова одржавања.

Систем управљања документима

Члан 5.

Радионица за одржавање железничких возила води податке о извршеним радовима на одржавању железничких возила и све техничке податке о железничким возилима који су од значаја за безбедност саобраћаја, употребу и одржавање возила.

Да би подаци из става 1. овог члана били потпуни и доказиви, радионица за одржавање железничких возила их чува у складу са прописима којима се уређују начин и рокови чувања архивске грађе.

Радионица за одржавање железничких возила има утврђене начине комуникације са имаоцем возила односно лицем задуженим за одржавање, како би се осигурао приступ подацима о употреби железничких возила и брза и јасна размена информација битних за процес и ток одржавања возила.

Систем за праћење утицаја одржавања на безбедност и поузданост

Члан 6.

Радионица за одржавање железничких возила прикупља информације које омогућавају да се на железничким возилима изврше одговарајуће оправке

на основу сазнања везаних за безбедност и поузданост железничког саобраћаја.

Радионица за одржавање железничких возила обавештава имаоца возила и лице задужено за одржавање о уоченим неправилностима које су последица скривених недостатака или конструктивне грешке на железничком возилу, подсистему, склопу, уређају, опреми и деловима.

Систем набавке резервних делова, материјала и услуга одржавања

Члан 7.

Радионица за одржавање железничких возила има дефинисан систем набавке склопова, делова, материјала и пружања услуга одржавања који осигурава прописан квалитет у складу са прописаним захтевима безбедности железничког саобраћаја.

Техничка документација и технолошки поступци

Члан 8.

Радионица за одржавање железничких возила поседује потребну техничку документацију и технолошке поступке за одржавање железничких возила и делова железничких возила у складу са законима и подзаконским актима, техничком документацијом произвођача, техничким спецификацијама интероперабилности, SRPS/EN стандардима и објавама Међународне железничке уније (UIC).

У случају да радионица за одржавање железничких возила не поседује потребну техничку документацију, лице задужено за одржавање железничког возила је доставља уз захтев за одржавањем.

Стручна оспособљеност запослених

Члан 9.

Радионица за одржавање железничких возила има потребан број стручно оспособљених запослених са пуним радним временом, у складу са типом возила које одржава, врстом и сложености послова одржавања, и то:

- 1) најмање једног дипломираног машинског инжењера са најмање три године радног искуства на пословима пројектовања или одржавања возила;
- 2) најмање једног машинског техничара са најмање две године радног искуства на пословима одржавања возила;
- 3) најмање једног дипломираног инжењера електротехнике са најмање три године радног искуства на пословима пројектовања или одржавања возила;
- 4) најмање једног електротехничара са најмање две године радног искуства на пословима одржавања возила;
- 5) најмање једног запосленог са завршеним специјалистичким курсом за одржавање и испитивање виталних кочних уређаја.

Ако се радионица из става 1. овог члана бави само одржавањем теретних кола, није потребно да има запосленог из става 1. тачка 3) овог члана.

Инфраструктурна и техничка опремљеност

Члан 10.

Радионица за одржавање железничких возила има инфраструктурну и техничку опремљеност прилагођену врсти и сложености послова одржавања према типу железничког возила.

Инфраструктурна и техничка опремљеност омогућава поуздано и квалитетно извршење технолошког поступка одржавања.

Техничке инсталације и поступци који се користе у погонима радионица за одржавање железничких возила омогућавају сигуран рад и не представљају опасност за здравље и безбедност запослених, а сметње за околину не прелазе дозвољене границе.

Мерна, испитна и контролна опрема

Члан 11.

Радионица за одржавање железничких возила, у зависности од технолошког поступка одржавања железничког возила, располаже мерном, испитном и контролном опремом.

Мерна, испитна и контролна опрема контролише се у складу са прописом о врстама мерила која подлежу законској контроли.

Мерна, испитна и контролна опрема задовољава класе тачности за поједина мерења и испитивања током одржавања.

Провера техничке исправности пробнице за испитивање кочнице у месту железничких возила и њихових давача притиска врши се на годину дана.*

Провера техничке исправности пробнице за испитивање и подешавање брзиномера врши се на годину дана.*

*Службени гласник РС, број 39/2023

Специјализоване радионице

Члан 12.

Специјализоване радионице за одржавање железничких возила су радионице које се баве одржавањем подсистема, склопова, уређаја и опреме од посебног значаја за безбедност железничког саобраћаја, које обављају:

- 1) заваривачке радове;
- 2) одржавање сандука, постоља сандука и рамова обртних постоља;
- 3) одржавање осовинских склопова;

- 4) одржавање вучних и одбојних уређаја;
- 5) одржавање аутоматског, полуаутоматског и помоћног квачила;
- 6) одржавање елемената вешања и огибљења;
- 7) одржавање уређаја кочнице;
- 8) одржавање ваздушних резервоара;
- 9) одржавање ауто-стоп уређаја, ETCS уређаја и уређаја будности;
- 10) одржавање брзиномера и региструјућих уређаја.

Специјализоване радионице из става 1. овог члана, поред општих услова из чл. 2–8. и чл. 10. и 11. овог правилника, испуњавају и посебне услове прописане чл. 13–22. овог правилника.

Услови за специјализоване радионице за обављање заваривачких радова

Члан 13.

Специјализована радионица која обавља заваривачке радове на железничким возилима има потребне уређаје за обављање заваривања траженог квалитета.

Радионица из става 1. овог члана, поред запосленог из члана 9. став 1. тачка 1) овог правилника, има следеће запослене:

- 1) одговорно лице за заваривање – инжењера заваривања у звању најмање инжењера техничке струке, који је завршио одговарајућу специјалистичку обуку и који одређује технологију заваривања и надзире обученост заваривача специјализоване радионице;
- 2) најмање једног специјалисту за контролу заварених спојева неком од метода без разарања материјала са уверењем о стручној оспособљености издатим од акредитованог тела за област испитивања материјала методом без разарања;
- 3) најмање два сертификована заваривача.

Заваривачке радове могу обављати само запослени који поседују уверење о стручној оспособљености издато од акредитованог тела за област заваривања.

Радионица из става 1. овог члана има техничку документацију и технолошке поступке за извођење заваривачких радова која је израђена у складу са SRPS EN стандардима од 15085-1 до 15085-5 којима се уређује заваривање железничких возила, као и апарате за заваривање са важећим уверењима о исправности, које издаје акредитовано тело.

Услови за специјализоване радионице за одржавање сандука, постоља сандука и рамова обртних постоља

Члан 14.

Специјализована радионица за одржавање сандука, постоља сандука и рамова обртних постоља има потребну инфраструктуру, техничку опремљеност и потребне уређаје и алате за заваривање компоненти сандука, постоља сандука и рамова обртних постоља који омогућавају квалитетно обављање послова на обради лимова и профила, заваривању, термичкој обради, испитивању заварених спојева и димензионој контроли.

Радионица из става 1. овог члана, поред запослених из члана 9. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника, има следеће запослене:

- 1) одговорно лице за заваривање – инжењера заваривања у звању најмање инжењера техничке струке, који је завршио одговарајућу специјалистичку обуку и који одређује технологију заваривања и надзире обученост заваривача специјализоване радионице;
- 2) најмање једног специјалисту за контролу заварених спојева неком од метода без разарања материјала са уверењем о стручној оспособљености издатим од акредитованог тела за област испитивања материјала методом без разарања;
- 3) најмање два сертификована заваривача.

Услови за специјализоване радионице за одржавање осовинских склопова

Члан 15.

Специјализована радионица за одржавање осовинских склопова има:

- 1) машине и опрему за навлачење/скидање делова осовинског склопа;
- 2) машине и опрему за машинску и завршну обраду точкова и осовина осовинског склопа;
- 3) уређај за навлачење/скидање лежишта;
- 4) мерила или мерне инструменте за мерење елемената осовинског склопа;
- 5) уређај или одговарајући опремљен простор за прање и одмашћивање делова осовинског склопа;
- 6) машину за уравнотежење маса осовинског склопа, за брзине преко 120 km/h;
- 7) опрему за контролу осовина и точкова неком од метода без разарања материјала.

Радионица из става 1. овог члана, поред запослених из члана 9. став 1. тач.

- 1) и 2) овог правилника, има запосленог најмање једног специјалисту за контролу осовина и точкова неком од метода без разарања материјала са уверењем о стручној оспособљености издатим од акредитованог тела за област испитивања материјала методом без разарања.

Мерна опрема пробница еталонира се у телима за оцену усаглашености у области еталонирања која обезбеђују следивост резултата мерења до еталона Републике Србије или међународних еталона, на период од годину дана.

Провера техничке исправности машина за навлачење/скидање точкова осовинских склопова врши се на пет година.

Услови за специјализоване радионице за одржавање вучних и одбојних уређаја

Члан 16.

Специјализована радионица за одржавање вучних и одбојних уређаја има:

- 1) уређај или одговарајуће опремљен простор за прање и одмашћивање вучних и одбојних уређаја;
- 2) пробницу за испитивање одбојника и вучног уређаја, која је атестирана и има могућност аутоматског генерисања радног дијаграма одбојника.

Радионица из става 1. овог члана има запослене из члана 9. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника.

Мерна опрема пробница еталонира се у телима за оцену усаглашености у области еталонирања која обезбеђују следивост резултата мерења до еталона Републике Србије или међународних еталона, на период од годину дана.

Провера техничке исправности пробница из става 1. тачка 2) овог члана врши се на пет година.

Услови за специјализоване радионице за одржавање аутоматског, полуаутоматског и помоћног квачила

Члан 17.

Специјализована радионица за одржавање аутоматског, полуаутоматског и помоћног квачила за квачење аутоматског квачила са завојним квачилом има пробницу за испитивање квачила.

Радионица из става 1. овог члана има запослене из члана 9. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника.

Услови за специјализоване радионице за одржавање елемената вешања и огибљења

Члан 18.

Специјализована радионица за одржавање елемената вешања и огибљења има техничку и технолошку опремљеност, потребне алате и уређаје за растављање, проверу истрошености, напрслина и оштећења, као и уређаје за састављање и испитивање свих елемената огибљења.

Радионица из става 1. овог члана има запослене из члана 9. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника.

Пробнице за испитивање елемената огибљења су атестиране и имају могућност аутоматског генерисања радног дијаграма елемената огибљења.

Мерна опрема пробница еталонира се у телима за оцену усаглашености у области еталонирања која обезбеђују следивост резултата мерења до еталона Републике Србије или међународних еталона, на период од годину дана.

Провера техничке исправности пробница за испитивање елемената вешања и огибљења врши се на пет година.

Услови за специјализоване радионице за одржавање уређаја кочница

Члан 19.

Специјализована радионица за одржавање уређаја кочница има потребну инфраструктуру која омогућава квалитетно обављање свих послова: пријема, прања, растављања, откривања кварова (дефектаже), састављања, испитивања и складиштења виталних кочних уређаја и делова кочнице, као и резервних делова.

Радионица из става 1. овог члана има:

- 1) техничку документацију за одржавање виталних кочних уређаја и делова кочнице;
- 2) пробнице за испитивање виталних кочних уређаја са могућношћу записа мерених величина;
- 3) мерну опрему одговарајућег мерног опсега и класе тачности;
- 4) ваздушну и електричну инсталацију потребну за испитивање.

Мерна опрема пробница еталонира се у телима за оцену усаглашености у области еталонирања која обезбеђују следивост резултата мерења до еталона Републике Србије или међународних еталона, на период од:

- 1) шест месеци за покретне пробнице које имају манометре;
- 2) годину дана за непокретне пробнице и остале покретне пробнице.

Остала мерна опрема контролише се у складу са прописом о врстама мерила која подлежу законској контроли.

Мерна, испитна и контролна опрема задовољава класе тачности за поједина мерења и испитивања током одржавања.

Провера техничке исправности пробница из става 2. тачка 2) овог члана врши се на пет година.

Радионица из става 1. овог члана, поред запослених из члана 9. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника има најмање два запослена лица машинске струке са завршеном специјалистичком обуком за поправку, одржавање и испитивање виталних кочних уређаја и делова кочнице.

Стручна оспособљеност лица која су завршила специјалистичку обуку за поправку, одржавање и испитивање виталних кочних уређаја и делова кочнице, проверава се на сваке три године.

Провера стручне оспособљености из става 8. овог члана врши се и ако лице није обављало послове за које је завршило специјалистичку обуку у непрекидном периоду од једне године.

Услови за специјализоване радионице за одржавање ваздушних резервоара

Члан 20.

Специјализована радионица за одржавање ваздушних резервоара са карактеристиком $p \cdot V > 1000$ (p - bar, V - dm^3) има потребну инфраструктуру и техничку опремљеност за спровођење одржавања и испитивања у складу са стандардима: SRPS EN 286 – 3 и SRPS EN 286 – 4, као и објавама Међународне железничке уније UIC 541-07 и UIC 834, које се односе на одржавање и испитивање судова под притиском.

Радионица из става 1. овог члана има запослене из члана 9. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника.

Услови за специјализоване радионице за одржавање ауто-стоп и ETCS уређаја на возилу и одржавање уређаја будности

Члан 21.

Специјализоване радионице за одржавање ауто-стоп и ETCS уређаја на возилу и одржавање уређаја будности имају пробнице за испитивање одговарајућих типова ауто-стоп и ETCS уређаја на возилу и уређаја будности.

Радионице из става 1. овог члана, поред запослених из члана 9. став 1. тач. 3) и 4) овог правилника, имају и најмање једно запослено лице електротехничке струке које је стручно оспособљено код произвођача односног уређаја.

Провера техничке исправности пробница из става 1. овог члана врши се на пет година.

Услови за специјализоване радионице за одржавање брзиномера и региструјућих уређаја

Члан 22.*

Специјализована радионица за одржавање брзиномера и региструјућих уређаја обавља послове одржавања брзиномера и

региструјућих уређаја у обиму већем од функционалне провере уређаја и агрегатне замене и послове испитивања исправности (реатестација) брзиномера и региструјућих уређаја.*

Радионица из става 1. овог члана, поред запослених из члана 9. став 1. тач. 3) и 4) овог правилника, има следеће запослене:*

1) за послове на механичким и електромеханичким брзиномерима – најмање два запослена лица која су стручно оспособљена за поправку, одржавање и испитивање исправности тих брзиномера код произвођача уређаја или од стране лица које има најмање три године радног искуства на поправци, одржавању и испитивању тих уређаја;*

2) за послове на електронским брзиномерима – најмање два запослена лица која су стручно оспособљена за поправку, одржавање и испитивање тих брзиномера код произвођача ових уређаја, као и најмање једно запослено лице са завршеном средњом школом електротехничког смера.*

Радионица из става 1. овог члана има одговарајућу пробницу за испитивање и подешавање брзиномера и региструјућих уређаја.*

Провера техничке исправности пробнице из става 5. овог члана врши се на годину дана.*

*Службени гласник РС, број 39/2023

Престанак важења прописа

Члан 23.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о условима које морају испуњавати радионице за одржавање железничких возила („Службени гласник РС”, број 104/16).

Ступање на снагу

Члан 24.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 340-403/2021

У Београду, 13. априла 2021. године

Вршилац дужности директора,

Лазар Мосуровић, с.р.